



Eco-Schools

HANDBOOK

Eco-Schools

โครงการ Eco-Schools คือโครงการเกี่ยวกับการบูรณาการการเรียนรู้และการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนสำหรับโรงเรียน มีโรงเรียนเข้าร่วมโครงการแล้วกว่า 50,000 โรงเรียนใน 67 ประเทศทั่วโลก

 www.wwf.or.th/what_we_do/earthhourcitychallenge/eco_schools

องค์การกองทุนสัตว์ป่าโลกสากล (WWF)

World Wild Fund For Nature (WWF) คือหนึ่งในองค์กรเพื่อการอนุรักษ์ที่ได้รับความนิยมมากที่สุดและเป็นอิสระมากที่สุดแห่งหนึ่ง มีผู้ให้การสนับสนุนมากกว่า 5 ล้านคน และมีเครือข่ายทำงานอยู่ในประเทศต่าง ๆ กว่า 100 ประเทศทั่วโลก พันธกิจของ WWF คือ ลดการบุกรุก และยับยั้งการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพของโลก พร้อมกับสร้างอนาคตใหม่ให้มนุษย์สามารถอยู่ร่วมกับธรรมชาติได้อย่างกลมกลืน ด้วยการอนุรักษ์ไว้ซึ่งความหลากหลายทางชีวภาพของโลก สร้างหลักประกันให้มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน เพื่อผลักดันให้เกิดการลดมลภาวะและลดการบริโภคอย่างสิ้นเปลือง

 www.wwf.or.th

มูลนิธิเพื่อการศึกษาสิ่งแวดล้อม (FEE)

Foundation of Environmental Education (FEE) คือองค์กรไม่แสวงหาผลกำไรที่มุ่งเน้นการพัฒนาอย่างยั่งยืนผ่านโครงการสิ่งแวดล้อมศึกษาทั้งหมด 5 โครงการ คือ Eco-Schools, Young Reporters for the Environment, Blue Flag, Learning about Forest และ Green Key โดย WWF-ประเทศไทย ได้รับสิทธิ์ในการบริหารและดำเนินโครงการจาก FEE ตั้งแต่นั้นปี 2016

 www.fee.global





Eco -
Schools

CONTENT

หน้า... **6** Eco-Schools
คืออะไร..?

หน้า... **12** Eco-Schools
7 Steps

หน้า... **30** Eco-Schools
Award

Eco - Schools

คืออะไร...?

ทรัพยากรบนโลกใบนี้เป็นของทุกคน โดยเฉพาะเหล่าเด็ก ๆ ที่จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต โครงการ Eco-Schools นี้ถือเป็นการช่วยแนะนำและเปิดโอกาสให้เด็ก ๆ ได้เรียนรู้และเข้าใจความสำคัญของสิ่งแวดล้อม วิธีการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม และเปิดโอกาสให้พวกเขาได้สร้างความเปลี่ยนแปลงเริ่มต้นจากในโรงเรียน เพื่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืนในอนาคต

โครงการ Eco-Schools คือโครงการสิ่งแวดล้อมศึกษาระดับนานาชาติที่สามารถใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนด้านการศึกษากิจการและจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ผ่านการบูรณาการระหว่างการเรียนรู้และการเรียนรู้จากการลงมือทำ เริ่มต้นจากพื้นที่สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนไปสู่ชุมชนรอบข้าง

ปัจจุบันมีโรงเรียนที่เข้าร่วม
โครงการ Eco-Schools กว่า

50,000
โรงเรียน





เกิดความเข้าใจและตระหนักด้านสิ่งแวดล้อม

ผ่านการสังเกตปัญหาสิ่งแวดล้อมรอบตัวและการชี้ให้เห็นถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองซึ่งจะช่วยส่งเสริมความคิดเชื่อมโยงของเด็ก ๆ และทำให้พวกเขาสามารถเข้าใจผลกระทบในระดับที่กว้างขึ้นทั้งในระดับครอบครัว ระดับโรงเรียน ระดับประเทศ หรือระดับโลก หล่อหลอมให้พวกเขามีความเข้าใจด้านสิ่งแวดล้อมที่ลึกซึ้งและเกิดความตระหนักถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อมรอบตัว



กิจกรรมเรียนรู้นอกห้องเรียน ด้วยการให้เด็ก ๆ

ได้ลงมือพัฒนาโรงเรียนของตนเองผ่านการทำกิจกรรมที่หลากหลาย ทำให้พวกเขาได้ฝึกพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น การสังเกต การวางแผน การแก้ไขปัญหา การคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล การประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ การทำงานเป็นกลุ่ม และความเป็นผู้นำ นอกจากนี้ยังเป็นการจำลองสภาพแวดล้อมการทำงานที่พวกเขาสามารถนำความรู้ที่ได้จากในห้องเรียนมาประยุกต์ใช้กับกิจกรรมอีกด้วย

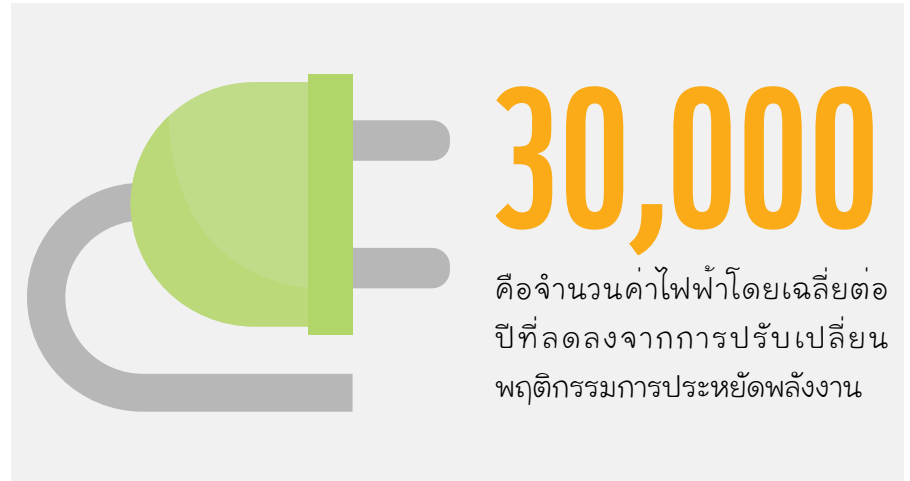


สัมผัสประสบการณ์ของความสำเร็จ เมื่อเด็ก ๆ

สามารถแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของตนเองได้ด้วยตนเอง รวมไปถึงระบบรางวัล Eco-Schools Award ของโครงการฯ ทำให้เด็ก ๆ ได้รับประสบการณ์ของการบรรลุเป้าหมายของตัวเอง ซึ่งช่วยส่งเสริมความมั่นใจในตัวเองและความคิดเชิงบวก โดยมีรางวัลสูงสุดคือรางวัล International Green Flag ซึ่งได้รับการยอมรับในระดับสากลด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา

โครงการ Eco-Schools มุ่งเน้นผลในระยะยาว

เราช่วยสนับสนุนการเรียนการสอนแบบใหม่เพื่อให้เด็ก ๆ สามารถเรียนรู้ควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการสร้างความเปลี่ยนแปลงที่ยั่งยืนในอนาคต



WWF-ประเทศไทย กับการดำเนินการด้าน Eco-Schools

WWF-ประเทศไทย ดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับเยาวชนเพื่อปลูกฝังแนวคิดด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมผ่านกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียนและชุมชนรอบพื้นที่อนุรักษ์มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 จนถึงปัจจุบัน และได้รับเอกสิทธิ์ให้เป็นตัวแทนอย่างเป็นทางการของ FEE (Foundation for Environmental Education) ในการดำเนินโครงการ Eco-Schools ในประเทศไทยเมื่อปี พ.ศ. 2559 ซึ่งเบื้องต้นมีโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ นนทบุรี และภูเก็ต เข้าร่วมโครงการจำนวน 20 โรงเรียน

ปัจจุบัน WWF-ประเทศไทย ดำเนินงานในฐานะที่ปรึกษาเกี่ยวกับรายละเอียดการดำเนินการตามโครงการ Eco-Schools และเป็นผู้ประสานงานระหว่างโรงเรียนกับคณะกรรมการที่ปรึกษาโครงการในการประเมินรางวัล Eco-Schools Award ให้แก่โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการทั่วประเทศ โดยมุ่งเน้นให้เยาวชนได้มีพื้นที่ในการเรียนรู้และลงมือแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน พร้อมทั้งส่งเสริมการพัฒนาทักษะต่าง ๆ ที่สำคัญเพื่อการพัฒนาไปสู่สังคมที่ยั่งยืนต่อไป

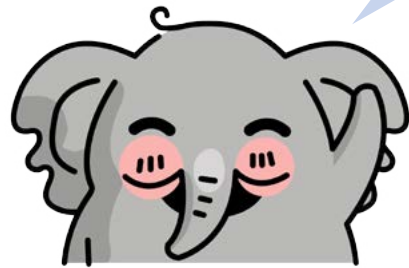




Eco -
Schools

7 STEPS

หัวใจของการทำโครงการ Eco-Schools
มีทั้งหมด 7 ขั้นตอน โรงเรียนของเราสามารถเป็น
โรงเรียน Eco-Schools ได้ง่าย ๆ เพียงดำเนิน
งานตามลำดับ โดยขั้นตอนทั้งหมดมีดังนี้



STEP 1

Eco Committee

STEP 2

Environmental Review

STEP 3

Action Plan

STEP 4

Monitor and Evaluation

STEP 5

Link to Curriculum

STEP 6

Inform and Involve

STEP 7

Eco-Code



STEP 1

Eco Committee

คณะทำงาน Eco-Schools เป็นตัวแทนของทุกคนในโรงเรียนในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการฯ และมีหน้าที่ดังนี้

- ดำเนินงานประเมินและปรับปรุงนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนที่มีผลกระทบกับโรงเรียนและชุมชนรอบข้าง
- เป็นตัวแทนในการประชุมต่าง ๆ เพื่อเสนอหัวข้อและเนื้อหาที่ครบถ้วนกับความสนใจของผู้ที่เกี่ยวข้อง
- เป็นผู้ประสานงานระหว่างกลุ่มผู้เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดการสื่อสารข้อมูลอย่างครบถ้วนและเกิดเครือข่ายที่เข้มแข็ง
- มีการบูรณาการโครงการฯ เข้ากับแผนการดำเนินงานของโรงเรียนและชุมชน

คณะทำงาน Eco-Schools แม้จะมีนักเรียนเป็นผู้ดำเนินงานหลัก แต่ควรประกอบด้วยตัวแทนจากทุกฝ่ายในโรงเรียนรวมถึงผู้เกี่ยวข้อง เช่น

- ผู้อำนวยการโรงเรียน
- ฝ่ายงานบริหารโรงเรียน
- ครู/อาจารย์
- นักเรียน
- บุคลากรในโรงเรียน
- คณะกรรมการสถานศึกษา
- ผู้ปกครอง
- ผู้แทนชุมชน

คณะทำงานนี้อาจจะเกิดจากการคัดเลือกจากสมาชิกของกลุ่มหรือคณะทำงานที่มีการทำกิจกรรมที่มีความเกี่ยวข้องอยู่เดิม เช่น ชมรมสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน หรืออาจแต่งตั้งหรือคัดสรรขึ้นใหม่ก็ได้

คณะทำงานควรมีการประชุมอย่างน้อยภาคการศึกษาละ 2 ครั้ง โดยในช่วงเริ่มต้นโครงการฯ อาจต้องมีการประชุมบ่อยครั้งกว่า เพื่อให้สามารถดำเนินงานได้อย่างราบรื่นและควรมีการจดบันทึกการประชุมทุกครั้งเพื่อเผยแพร่ให้บุคคลอื่นในโรงเรียนรับทราบข้อมูลและความก้าวหน้าในการดำเนินงาน โดยคณะทำงานที่เป็นนักเรียนควรเป็นผู้รับผิดชอบการจัดประชุมและการบันทึกประชุมเอง โดยมีผู้ใหญ่เป็นผู้ให้คำแนะนำ



โรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย

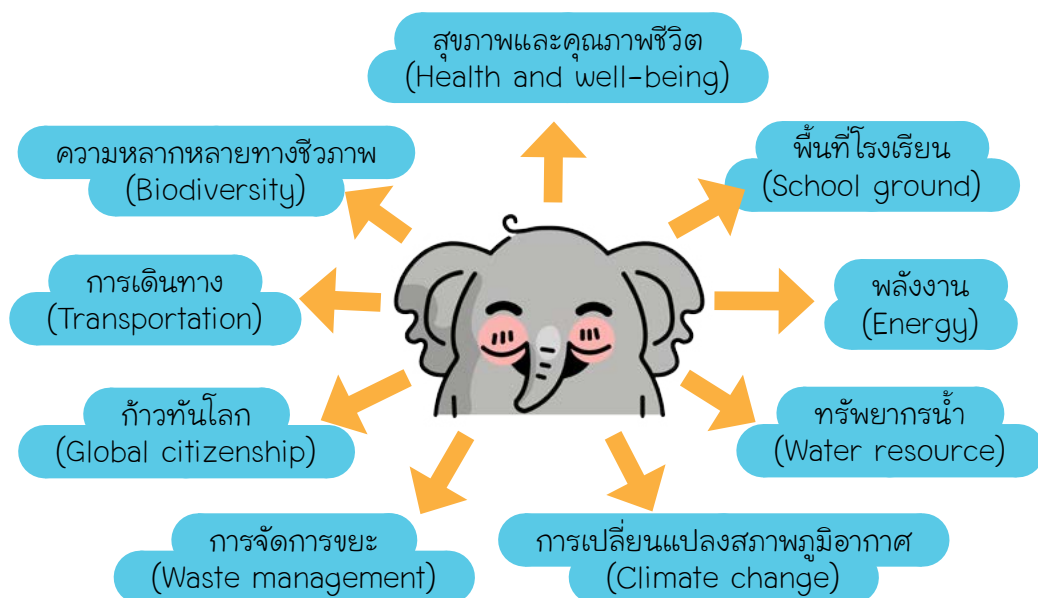
STEP 2

Environmental Review

การทบทวนสถานการณ์สิ่งแวดล้อม คือ การศึกษาสภาพแวดล้อมให้เห็นถึงภาพรวมของปัญหา ด้านสิ่งแวดล้อมทั้งภายในโรงเรียนและชุมชนโดยรอบ เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดการแก้ไขปัญหาที่ตรงจุด

การจะทราบถึงสถานการณ์สิ่งแวดล้อมใน โรงเรียนนั้นสามารถทำได้ทั้งจากการสังเกต สอบถาม ข้อมูลจากผู้ที่เกี่ยวข้องหรือสัมภาษณ์นักเรียนและ เจ้าหน้าที่ภายในโรงเรียน โดยนักเรียนที่สนใจเข้าร่วม กิจกรรมสามารถช่วยเก็บข้อมูลและคณะทำงานนำ ข้อมูลมาสรุปเป็นแนวทางในการวางแผนงานต่อไป

สถานการณ์สิ่งแวดล้อมใกล้ตัวที่ควรให้ความสนใจมีหัวข้อหลัก ๆ ทั้งหมด 9 หัวข้อ ได้แก่



STEP 3

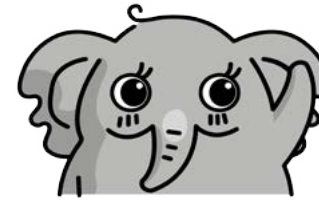
Action Plan

หลังจากมีการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนและสรุปข้อมูลในหัวข้อที่สนใจเรียบร้อยแล้ว เราสามารถนำข้อมูลเหล่านั้นมาวิเคราะห์เพื่อระบุปัญหาและเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไข ซึ่งหลักในการเลือก จัดทำแผนการดำเนินโครงการเพื่อแก้ไขปัญหาด้าน สิ่งแวดล้อมที่พบควรเลือกเฉพาะเรื่องที่มีผลกระทบ กับคนหมู่มาก มีความเร่งด่วน และสามารถดำเนิน โครงการให้สำเร็จได้ โดยดูจากปัจจัยด้านต่าง ๆ ที่ เกี่ยวข้อง เช่น ความยาก-ง่ายของวิธีแก้ปัญหา หรือ งบประมาณที่ต้องใช้

แผนการดำเนินงานที่ดีควรมีองค์ประกอบ ที่ครบถ้วน เพื่อให้สามารถดำเนินการได้จริง องค์ประกอบ ที่จำเป็น ได้แก่

- ปัญหาที่พบ
- รายละเอียดกิจกรรม (ชื่อและลักษณะกิจกรรมที่ต้องการทำ)
- วัตถุประสงค์ของกิจกรรม
- เป้าหมายที่คาดว่าจะได้รับ
- ระยะเวลา
- ผู้รับผิดชอบ
- งบประมาณ (ต้องระบุรายละเอียด)

สิ่งที่สำคัญ คือ แผนการดำเนินงานที่จัดทำขึ้นควรเป็นสิ่งที่สามารถปฏิบัติสำเร็จได้จริง สามารถแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมที่พบและตอบสนองต่อความต้องการของคนในโรงเรียนและชุมชน โดยควรมีทั้งแผนระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว เพื่อให้ครอบคลุมและแก้ปัญหาได้อย่างยั่งยืน



การตั้งเป้าหมายที่ชัดเจนจะช่วยให้เราสามารถวางแผนรายละเอียดกิจกรรมได้ง่ายขึ้น

ตัวอย่างแผนการดำเนินงานโครงการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

ปัญหา	กิจกรรม	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ
มีขยะประเภท ขวดพลาสติก เยอะ	“เปลี่ยนขวดเป็นเขียว” • รณรงค์ให้พกแก้วส่วนตัวมาเติมน้ำเปล่าของโรงเรียนที่มีบริการอยู่ • ยกเลิกการนำน้ำดื่มบรรจุขวดพลาสติกมาแจกเวลามีกิจกรรมของโรงเรียน	ลดปริมาณขยะ (ขวดพลาสติก)	ปริมาณขยะ (ขวดพลาสติก) ลดลง 50%	มิ.ย. – ก.ย.	ทีมโอโค	500 บาท (ค่าจัดทำป้ายรณรงค์)
ไม่มีข้อมูลต้นไม้ในโรงเรียน	“นักสำรวจสีเขียว” • ร่วมกันสำรวจต้นไม้พร้อมกรอกข้อมูลในแบบบันทึกที่กำหนด • รวบรวมข้อมูลจัดทำบอร์ดประชาสัมพันธ์ว่ามีต้นไม้บ้าง อยู่ส่วนไหนของโรงเรียน และใครเป็นผู้สำรวจ	เพื่อบันทึกข้อมูลต้นไม้ในโรงเรียน	มีข้อมูลต้นไม้ในโรงเรียนอย่างน้อย 50 ต้น	พ.ย. – ม.ค.	ทีมโอโค/ ชมรม พฤกษศาสตร์	100 บาท (ค่าแบบบันทึกข้อมูล)

การตั้งเป้าหมายแบบ SMART

S

Specific (มีความชัดเจน) คือ มีการระบุรายละเอียดของเป้าหมายที่มีความเฉพาะเจาะจง และอาจรวมไปถึงการบอกเป็นจำนวน เช่น ค่าไฟฟาลดลง 10 เปอร์เซ็นต์ หรือปริมาณเศษอาหารลดลง 5 กิโลกรัม

M

Measurable (สามารถวัดผลได้) คือ เป้าหมายของเราจะต้องมีเครื่องมือสำหรับวัดผลนั้น ๆ ด้วย เช่น การชั่งน้ำหนัก หรือการทำแบบสอบถาม

A

Attainable (บรรลุผลได้) คือ สามารถทำให้ถึงเป้าหมายได้จริงภายใต้เงื่อนไขทรัพยากรและเวลาที่เรามีอยู่ จำกัดตามโครงการที่ตั้งไว้

R

Realistic (อยู่บนพื้นฐานความเป็นจริง) คือ ไม่ขัดแย้งกับบริบทหรือวัฒนธรรมที่ดำรงและเป็นที่ยอมรับของสังคมทั่วไป

T

Timely (ระยะเวลาเหมาะสม) คือ กำหนดช่วงเวลาชัดเจนว่ากิจกรรมจะสิ้นสุดและจะมีการวัดผลเมื่อไร ระยะเวลาที่กำหนดควรมีความเหมาะสมกับเป้าหมายที่ตั้งไว้

STEP 4 Monitor and Evaluation

การหมั่นติดตามข้อมูลผลการดำเนินงาน ถือเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่ช่วยให้เราสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและอยู่ในกรอบที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมาย นอกจากนี้ข้อเสนอแนะจากการทำกิจกรรมและการเก็บข้อมูลยังช่วยให้คณะทำงานสามารถประเมินและปรับปรุงกระบวนการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

การให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกระบวนการติดตามผลจะเป็นการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ด้านการมีความรับผิดชอบและเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของกิจกรรมนี้ โดยวิธีการติดตามข้อมูลควรมีความเหมาะสมกับช่วงอายุของนักเรียนที่รับผิดชอบ และลักษณะของข้อมูลที่ต้องรวบรวม เช่น

- ข้อมูลที่ได้มาจากการตรวจวัดโดยตรง ติดตามได้จากการเปลี่ยนแปลงของขยะที่อ่านค่าได้จากเครื่องชั่งน้ำหนัก ลักษณะของน้ำเสียที่สังเกตได้ด้วยสีและกลิ่น หรือปริมาณกระดาษที่ใช้ที่คำนวณได้จากใบเสร็จส่งซื้อ
- ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้สึกและมุมมองของบุคคล อาจติดตามได้จากแบบสอบถามและจากการสัมภาษณ์
- ข้อมูลจากภาพถ่ายที่ถ่ายไว้ก่อนและหลังการดำเนินกิจกรรม เป็นอีกวิธีหนึ่งที่มีความแม่นยำในการบ่งบอกพัฒนาการของการดำเนินงาน

กระบวนการถัดไปที่สำคัญอย่างยิ่งคือการประเมินผลจากข้อมูลที่ได้มาจากการติดตามผลการดำเนินงาน โดยคณะทำงาน Eco-Schools จะต้องทบทวนวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และแผนกิจกรรม แล้วพิจารณาว่า

- การดำเนินกิจกรรมประสบความสำเร็จหรือไม่
- มีแนวทางอื่นที่อาจมีประสิทธิภาพมากกว่าหรือไม่
- ต้องมีการดำเนินงานเพิ่มเติมเพื่อการแก้ปัญหาหรือไม่

โครงการ Eco-Schools เป็นโครงการของทั้งโรงเรียน ดังนั้นการเผยแพร่ผลการตรวจติดตามและประเมินผลต้องมีการเผยแพร่ให้ทั้งโรงเรียนรับทราบ เช่น ผ่านบอร์ดประชาสัมพันธ์หรือวารสารโรงเรียน เพื่อให้ทุกคนมีแรงผลักดันในการดำเนินกิจกรรมจากผลการดำเนินงานและการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจน



โรงเรียนวัดบางน้ำเิน

STEP 5

Link to Curriculum

การเชื่อมโยงกิจกรรมโครงการ Eco-Schools กับหลักสูตรเดิมเป็นการสร้างการรับประกันว่า Eco-Schools จะมีการบูรณาการกับทุกคนในโรงเรียน ทั้งนี้ควรเป็นการสอดแทรกปัญหาและกิจกรรมที่จับต้องได้เข้ากับรายวิชาที่มีอยู่เดิมโดยไม่ต้องเปิดรายวิชาใหม่ขึ้นมา นอกจากนี้การสอดแทรกกิจกรรมของ Eco-Schools เข้ากับรายวิชาต่าง ๆ ยังช่วยเพิ่มความน่าสนใจในการเรียนมากยิ่งขึ้น ตัวอย่างของการเชื่อมโยงหัวข้อสิ่งแวดล้อมกับรายวิชาต่าง ๆ เช่น

ภาษา

- การนำบทความหรือข่าวด้านสิ่งแวดล้อมมาเป็นหัวข้อการสนทนาในห้องเรียน
- การสอนการเขียนจดหมายถึงนักการเมือง นักวิชาการ นักธุรกิจ ผู้นำชุมชน บรรณาธิการหนังสือ ฯลฯ เพื่อให้เกิดการพัฒนาการจัดการสิ่งแวดล้อมในพื้นที่

คณิตศาสตร์

- การออกแบบและวิเคราะห์แบบสำรวจ
- การสรุปและการนำเสนอข้อมูล
- การสอดแทรกในโจทย์คณิตศาสตร์
- การจัดการด้านการเงิน



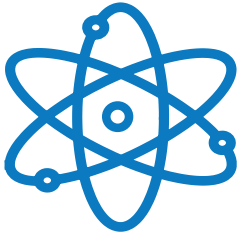
ศาสนา

- สอดแทรกหลักเกณฑ์ธรรมชาติดับหลักความเชื่อของศาสนา
- ส่งเสริมความเข้าใจในเรื่องการกระทำของมนุษย์สามารถส่งผลทั้งดีและไม่ดีต่อบุคคลอื่นและสิ่งแวดล้อมอย่างไร



สังคม

- การจัดทำแผนที่ของโรงเรียนและชุมชนรอบข้าง พร้อมทั้งระบุพื้นที่ที่มีความสำคัญ
- ความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์และสิ่งแวดล้อม
- การแสดงให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงของโลกจากอดีตถึงปัจจุบัน



วิทยาศาสตร์

- การสำรวจและเก็บข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม
- การสังเกตการปรับตัวของพืชและสัตว์
- การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่มีต่อมนุษย์



ศิลปะ

- การออกแบบสื่อและการจัดนิทรรศการเพื่อประชาสัมพันธ์กิจกรรม
- เทคนิคการสื่อสารข้อมูลผ่านการใช้สื่อต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ

STEP 6

Inform and Involve

การสร้างการมีส่วนร่วมในวงกว้างไม่ว่าจะเป็นนักเรียน ครู เจ้าหน้าที่โรงเรียน และชุมชน นอกจากจะเป็นการสร้างเครือข่ายในการร่วมแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมแล้ว ยังเป็นการกระจายผลประโยชน์ของผู้มีส่วนร่วมด้วย ผู้ปกครองและผู้ประกอบธุรกิจท้องถิ่นเองก็สามารถมีส่วนร่วมได้ ทั้งการให้คำแนะนำหรือการสนับสนุนด้านเงินทุนเพิ่มเติม เพื่อให้โครงการประสบความสำเร็จ ตัวอย่างการสร้างการมีส่วนร่วมในโครงการที่คณะทำงานสามารถทำได้มีดังนี้

การมีส่วนร่วมกับคนในโรงเรียน

- การจัดการเลือกตั้งเพื่อเลือกผู้แทนมาเป็นคณะทำงาน Eco-Schools
- การเผยแพร่ข้อมูลของโครงการทางสื่อประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ เพื่อให้คนทั้งโรงเรียนสามารถติดตามข้อมูลโครงการได้
- สำรวจข้อมูลให้รอบด้านเพื่อรวบรวมข้อมูลอย่างครบถ้วน
- การจัดการแข่งขันการออกแบบ Eco-Code หรือสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ
- จัดงานวัน Eco-Schools เพื่อเผยแพร่ข้อมูลและเสริมสร้างแรงบันดาลใจในการร่วมกิจกรรม

การมีส่วนร่วมกับชุมชน

- จัดทำแผนพับหรือวารสารให้แก่ผู้ปกครองเพื่อให้ทราบข่าวสารและความคืบหน้าของโครงการฯ รวมถึงอาจจัดทำเป็นสื่อประชาสัมพันธ์รูปแบบอื่น เช่น ไปสเตอร์หรือสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ต
- จัดส่งเอกสารให้แก่ผู้ประกอบการเพื่อการขอรับการสนับสนุนโครงการฯ ในอนาคต
- จัดงานประชุมเพื่อนำเสนอกิจกรรมของโครงการฯ ผลการดำเนินงาน และความสำเร็จ
- จัดทำโครงการร่วมกับชุมชนเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วม โดยอาจร่วมทำได้ในทุกขั้นตอนทั้งการวางแผนหรือทำการสำรวจข้อมูลร่วมกับชุมชน
- เชิญคนในชุมชนมาร่วมงานวัน Eco-Schools หรือร่วมกิจกรรมในวันอื่น ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม



โรงเรียนวัดทองสัมฤทธิ์

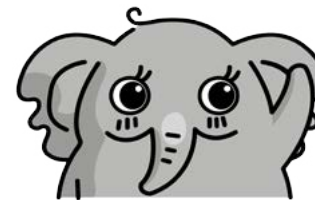
STEP 7 Eco-Code

Eco-Code คือ พันธกิจและการให้คำมั่นในการปรับปรุงการจัดการสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วยข้อความที่มีความหมายชัดเจนและสร้างแรงบันดาลใจ มีการระบุเป้าหมายตามแผนกิจกรรมและควรมีความสอดคล้องกับกิจกรรมหลักที่โรงเรียนและชุมชนมีความเห็นชอบ ควรจัดวางไว้ในจุดที่มีความโดดเด่นในโรงเรียน

นักเรียนควรเป็นศูนย์กลางในการเขียนและออกแบบ Eco-Code เพื่อให้นักเรียนได้มีความเข้าใจในคุณค่าและรู้สึกถึงความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติตาม Eco-Code นี้

Eco-Code ควรมีการปรับปรุงทุก ๆ ปี เพื่อตอบโต้ภัยกับปัญหาสิ่งแวดล้อมที่มีเปลี่ยนไป

Eco-Code สามารถเป็นบทกลอน เพลง สัญลักษณ์ หรือทำทางก็ได้



Eco - Schools

AWARD

โรงเรียนที่มีการดำเนินโครงการ Eco-Schools ตาม 7 ขั้นตอนของการเป็น Eco-Schools ดังกล่าวและตรงตามเงื่อนไขของโครงการฯ ทางโรงเรียนสามารถสมัครเพื่อรับรางวัล Eco-Schools Award ได้โดยมีทั้งหมด 3 ระดับดังนี้

Bronze
Eco-Schools
Bronze Award
Bronze Award
รางวัลบรอนซ์
- มีกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมอย่างน้อย
1 หัวข้อ

Silver
Eco-Schools
Silver Award
Silver Award
รางวัลซิลเวอร์
- มีกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมอย่างน้อย
2 หัวข้อ

Green Flag
รางวัลธงเขียว
- มีกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมอย่างน้อย
2 หัวข้อ และเคยได้รับรางวัล Bronze Award หรือ Silver Award มาก่อน
*Global Recognise!!

รางวัล Eco-Schools Award มีอายุ 2 ปีนับจากวันที่ทางโรงเรียนได้รับรางวัล ทางโรงเรียนสามารถขอเข้ารับการประเมินใหม่ได้ทุกปี

สิ่งที่สำคัญที่สุดของการดำเนินโครงการ Eco-Schools คือการดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่องและเน้นกระบวนการที่มีประสิทธิภาพมากกว่าผลลัพธ์ที่มองเห็นในทันที

การพิจารณารางวัล Eco-Schools Award



Bronze Award

Eco Committee

- คณะทำงานประกอบด้วยนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียน
- มีการประชุมคณะทำงานอย่างน้อย 2 ครั้งต่อปี

Environmental Review

- มีการทบทวนสถานการณ์สิ่งแวดล้อมโดยคณะทำงาน
- มีการสรุปปัญหาสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน

Action Plan

- มีแผนการดำเนินงานที่สอดคล้องกับปัญหาสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน
- คณะทำงานเป็นผู้ดำเนินกิจกรรม Eco-Schools ในโรงเรียน
- มีการประชาสัมพันธ์แผนการดำเนินงานให้ทุกคนในโรงเรียนทราบ

Monitoring and Evaluation

- มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ
- มีการประชาสัมพันธ์ให้ทุกคนสามารถติดตามผลการดำเนินงานและผลลัพธ์ของกิจกรรม

Link to Curriculum

- มีการบูรณาการปัญหาสิ่งแวดล้อมในหลักสูตรของโรงเรียน ในบางกลุ่มสาระวิชาและบางช่วงชั้น

Inform and Involve

- ทุกคนในโรงเรียนรับทราบและเข้าร่วมกิจกรรม Eco-Schools ที่ดำเนินงานในโรงเรียน
- มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมอย่างทั่วถึงในโรงเรียน

Eco-Code

- มีการจัดทำ Eco-Code เพื่อประชาสัมพันธ์กิจกรรมในโรงเรียน



โรงเรียนมัธยมวัดใหม่สมุทรกิจวิทยาเขต



Silver Award

Eco Committee

- คณะทำงานประกอบด้วยนักเรียน บุคลากรในโรงเรียน และตัวแทนจากสมาคมผู้ปกครอง หรือหน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรอิสระ
- มีการประชุมคณะทำงานอย่างน้อย 4 ครั้ง ต่อปี และมีบันทึกการประชุม

Environmental Review

- มีการทบทวนสถานการณ์สิ่งแวดล้อม โดยคณะทำงานและเพื่อนๆ
- มีตารางประเมินสถานการณ์สิ่งแวดล้อม พร้อมสรุปปัญหาสิ่งแวดล้อมสำคัญของโรงเรียน
- มีการประชาสัมพันธ์ผลการทบทวน สถานการณ์สิ่งแวดล้อม

Action Plan

- คณะทำงานจัดทำแผนการดำเนินงาน ที่สอดคล้องกับปัญหาสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนและ มืองค์ประกอบของแผนงานที่ครบถ้วน
- คณะทำงานและเพื่อนๆ ช่วยกันดำเนิน กิจกรรม Eco-Schools ในโรงเรียน
- มีการประชาสัมพันธ์แผนการดำเนินงาน ให้ทุกคนในโรงเรียนทราบ

Monitoring and Evaluation

- นักเรียนมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามเป้าหมาย ที่ตั้งไว้
- มีการรวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากทุกคนในโรงเรียน
- มีการประชาสัมพันธ์ให้ทุกคนสามารถติดตามผลการดำเนินงาน และผลลัพธ์ของกิจกรรม

Link to Curriculum

- มีการบูรณาการกิจกรรม Eco-Schools และปัญหาสิ่งแวดล้อม ในหลักสูตรของโรงเรียน กับทุกกลุ่มสาระวิชา ในบางช่วงชั้น

Inform and Involve

- ทุกคนในโรงเรียนและผู้ปกครองรับทราบ และเข้าร่วมกิจกรรม Eco-Schools ที่ดำเนินงานในโรงเรียน
- มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมอย่างทั่วถึงในโรงเรียนด้วยหลายช่องทาง การสื่อสาร และมีการนำเสนอผลงานในที่ประชุมผู้บริหารของโรงเรียน หรือการประชุมผู้ปกครอง

Eco-Code

- มีการจัดทำ Eco-Code และทุกคนในโรงเรียนร่วมกันพิจารณา ก่อนประชาสัมพันธ์ในโรงเรียน
- มีการทบทวนปรับปรุงให้เหมาะสมกับสถานการณ์สิ่งแวดล้อม ปัจจุบันทุกปี



Green Flag

Eco Committee

- คณะทำงานประกอบด้วยนักเรียน บุคลากรในโรงเรียน ตัวแทนจากสมาคมผู้ปกครอง หน่วยงานของรัฐ และองค์กรอิสระ
- มีการประชุมคณะทำงานอย่างน้อย 6 ครั้ง ต่อปี และมีบันทึกการประชุม
- มีการประชาสัมพันธ์ผลการประชุมให้ทุกคนในโรงเรียนทราบ

Environmental Review

- มีการทบทวนสถานการณ์สิ่งแวดล้อม โดยคนในโรงเรียนและบุคคลนอกโรงเรียน
- มีตารางประเมินสถานการณ์สิ่งแวดล้อม สรุปปัญหาสิ่งแวดล้อมที่สำคัญของโรงเรียน และมีข้อเสนอแนะจากคนที่ไม่ใช่คณะทำงาน
- มีการประชาสัมพันธ์ผลการทบทวน สถานการณ์สิ่งแวดล้อม

Action Plan

- คณะทำงานและคนที่ไม่ใช่คณะทำงาน ช่วยกันจัดทำแผนการดำเนินงานที่สอดคล้องกับ ปัญหาสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนและมืองค์ประกอบ ของแผนงานที่ครบถ้วน
- ทุกคนในโรงเรียนและบุคคลภายนอก ช่วยกันดำเนินกิจกรรม Eco-Schools
- มีการประชาสัมพันธ์แผนการดำเนินงาน ให้ทุกคนในโรงเรียนทราบ

Monitoring and Evaluation

- นักเรียนมีการติดตามกิจกรรมอย่างต่อเนื่องและประเมินผลการ ดำเนินงานตามเป้าหมายที่ตั้งไว้พร้อมสรุปผลการประเมิน
- มีการรวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากทุกคนในโรงเรียน และนำมาปรับปรุงแผนการดำเนินกิจกรรมในอนาคต
- มีการประชาสัมพันธ์ให้ทุกคนสามารถติดตามผลการดำเนินงาน และผลลัพธ์ของกิจกรรม

Link to Curriculum

- มีการบูรณาการกิจกรรม Eco-Schools และปัญหาสิ่งแวดล้อม ในหลักสูตรของโรงเรียน กับทุกกลุ่มสาระวิชา ในทุกช่วงชั้น

Inform and Involve

- ทุกคนในโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานท้องถิ่นรับรู้ รับทราบเกี่ยวกับการดำเนินโครงการ Eco-Schools ของโรงเรียน
- ทุกคนในโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เข้าร่วมกิจกรรม Eco-Schools
- มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมอย่างทั่วถึงในโรงเรียนหลายช่องทาง การสื่อสาร มีการนำเสนอผลงานในที่ประชุมผู้บริหารของโรงเรียน การประชุม ผู้ปกครอง และการประชุมของหน่วยงานท้องถิ่น หรือองค์กรอิสระ หรือหน่วยงานของรัฐ

Eco-Code

- มีการจัดทำ Eco-Code โดยทุกคนในโรงเรียนและชุมชนร่วมกัน พิจารณาก่อนประชาสัมพันธ์ในโรงเรียน
- มีการทบทวนปรับปรุงให้เหมาะสมกับสถานการณ์สิ่งแวดล้อม ปัจจุบันทุกปี



30,000

บาท

คือจำนวนค่าไฟฟ้าโดยเฉลี่ยต่อปี
ที่ลดลงจากการปรับเปลี่ยน
พฤติกรรมการใช้พลังงาน

67

ประเทศทั่วโลก

เข้าร่วมเครือข่ายและ
แลกเปลี่ยนประสบการณ์
การจัดกิจกรรมสู่ความยั่งยืน



>50,000

โรงเรียน

ที่เข้าร่วมโครงการ Eco-Schools

>20%

ของปริมาณขยะในโรงเรียนลดลง
หลังจากมีการจัดการขยะอย่างจริงจัง

WWF-Thailand

อาคารฟิสิกส์บิล딩 เลขที่ 9 ซ.ประชานิมิตร ถ.ประดิพัทธ์ แขวงพญาไท เขตพญาไท
กทม. 10400 โทรศัพท์ : 02 618 4303-05 โทรสาร : 02 618 4306

E-mail: ecoschoolsth@gmail.com



เหตุผลการดำเนินงานของ WWF

เพื่อหยุดยั้งความเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติของโลก
และสร้างอนาคตที่เราสามารถอยู่ร่วมกับธรรมชาติได้อย่างยั่งยืน

wwf.or.th